

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye Az agrárkereskedelem jelentősége az uniós mezőgazdaság és agrárgazdaság jövőbeli fejlődése szempontjából a globális élelmezésbiztonság kontextusában

(saját kezdeményezésű vélemény)

(2016/C 013/15)

Előadó: Volker PETERSEN

2015. február 19-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság úgy határozott, hogy eljárási szabályzata 29. cikkének (2) bekezdése alapján saját kezdeményezésű véleményt dolgoz ki a következő tárgyban:

Az agrárkereskedelem jelentősége az uniós mezőgazdaság és agrárgazdaság jövőbeli fejlődése szempontjából a globális élelmezésbiztonság kontextusában.

(saját kezdeményezésű vélemény)

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2015. július 13-án elfogadta véleményét.

Az EGSZB 2015. szeptember 16–17-én tartott, 510. plenáris ülésén (a szeptember 16-i ülésnapon) 179 szavazattal, 7 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt:

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Piac- és árpolitikáját tekintve a KAP-ot nagymértékben liberalizálták. Az uniós mezőgazdasági piac nyitott, és része a globális piaci történéseknek, melyeket a kereslet és a kínálat határoz meg. A piacnyitással párhuzamosan, az elmúlt 10 évben, az EU harmadik országokkal folytatott agrárkereskedelme nagyon dinamikusan fejlődött.

1.2. E fejlődés tükrében az EGSZB megállapítja, hogy az agrárkereskedelem a mezőgazdaság és élelmiszeripar, valamint a vidéki területek szempontjából döntő gazdasági jelentőséggel bír. Az EGSZB aggodalommal látja, hogy az agrárkereskedelmet időnként bírálatok érik a társadalmi vitákban, míg más gazdasági ágazatok (például az autóipar, vegyipar stb.) kapcsán nem ez a helyzet.

1.3. Egy olyan világban, amelyben komolyan jelen van az éhezés és a minőségi vagy mennyiségi szempontból nem kielégítő táplálkozás, mindenképpen különös felelősség hárul az agrárkereskedelemre. Ennek a felelősségnek az EGSZB is határozottan tudatában van. A mai világban, ahol nő a népesség, illetve egyes országokban nő az emberek keresete, míg másokra a szegénység jellemző, kettős cél jelentkezik: egyrészt ki kell elégíteni a fizetőképes keresletet, másrészt pedig támogatást kell nyújtani ott, ahol az emberek saját erejükből nem tudják megoldani az éhezés és a nélkülözés problémáját.

1.4. Az EGSZB üdvözlöi, hogy az uniós mezőgazdasági és fejlesztési politika kialakítását nagyfokú koherencia jellemzi. Az EGSZB szerint enélkül nem is lehetne fenntartható módon ellátni az agrárkereskedelemmel és a fejlesztési munkával kapcsolatos feladatokat.

1.5. Az EGSZB javasolja, hogy az uniós mezőgazdaság és élelmiszeripar is kapjon tartós támogatást ahhoz, hogy sikeresen megállja a helyét a folyamatosan növekvő globális agrárkereskedelemben. Az agrárkereskedelem nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy az EU vidéki térségeiben biztosítva legyenek a gazdasági struktúrák. Emellett 40 millió minőségi és az egyéb ágazatok munkahelyeinél válságállóbb munkahelyet jelent a többszintű uniós élelmiszer-ipari értékteremtési láncban.

1.6. Az EU által kötött kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodások nagyban hozzájárulhatnak a nem vámjellegű kereskedelmi akadályok felszámolásához. Mindig lesznek azonban mindkét oldalon olyan szabályozások, amelyeken a tárgyalások nem tudnak változtatni. Ezekben az esetekben a jogharmonizációnál kevésbé átfogó szabályozást kell alkotni a kereskedelem megkönnyítésére.

1.7. A kkv-k az EU agrárkereskedelmének jelentős részét adják. Nekik a nemzetközi környezetben, a külső országok piacainak feltárásakor különösen nagy szükségük van a tartós adminisztratív támogatásra, amelyet az EU megfelelő szerveinek kell biztosítaniuk számukra.

1.8. Az EGSZB üdvözlí a fejlődő országokkal kötött partnerségi megállapodások további bővülését, melyek alapján a nyitott és méltányos kereskedelem pozitív hatásai az érintett országok előnyére kibontakozhatnak. Az ilyen megállapodásokkal arra kell törekedni, hogy a szóban forgó országokban támogassunk egy bizonyos szintű önállatást a mezőgazdasági termékek tekintetében. Az agrárkereskedelem a helyi termelés kiegészítésében kaphat szerepet.

2. Háttér

2.1. A mezőgazdasági termékek és feldolgozott élelmiszerek kereskedelme a történelem során mindig is nagyon fontos volt. A két világháborút is magával hozó 20. század során sokáig nagyon szigorú állami szabályozások voltak érvényben a nemzetközi agrárkereskedelem terén. A második világháború után létrehozott GATT-ban még speciális státusa volt az agrárkereskedelmnek, melynek köszönhetően nem vonatkozott rá a kereskedelmi liberalizáció sem. Az agrárkereskedelem csak a GATT 1993-ban lezárult uruguayi fordulóján került bele hangsúlyosabban a GATT szabályrendszerébe. Az EU annak idején azokra a kötelezettségekre bölintott rá, hogy csökkenti a belső támogatásokat, illetve leépíti a vámokat és az exporttámogatásokat. Ennek eredményeként az uniós agrárkereskedelem a vámjellegű importakadályok és az exporttámogatások megszüntetését követően mára már (néhány kivételtől eltekintve) szinte teljesen liberalizálódott. A nemzetközi agrárkereskedelem azonban még mindig viszonylag erősen szabályozott, főként nem vámjellegű szabványok révén.

2.2. Az EGSZB már több alkalommal állást foglalt ⁽¹⁾ általános kereskedelmi kérdésekben. Ennek során hangsúlyozta, hogy milyen jelentős szerepet tölt be a kereskedelem az állandó növekedés megteremtésében és ezáltal a szociális piacgazdaság sikeres továbbfejlesztésében. Az EGSZB mindig is a nyitott és tisztességes kereskedelmet szorgalmazta. Következtetései szerint ugyanis a piacok globalizációjának és nemzetközivé válásának előrehaladott folyamata csak így fog olyan előnyöket és lehetőségeket teremteni a világ országai számára, melyek megfelelnek azok adott gazdasági potenciáljának.

2.3. Kereskedelmi kérdésekkel foglalkozó eddigi véleményeiben az EGSZB mindig figyelembe vette a fejlődő országok szempontjait, és nagy hangsúlyt helyezett azokra. Mindig úgy fogalmazott, hogy a globalizált világban a kereskedelmnek és a kereskedelempolitikának segítenie kell a növekedést és a fejlődést a különböző fejlettségi szinten álló országokban.

2.4. Az agrárkereskedelem szerepéről folyó vita kimondottan feszültségekkel teli környezetben zajlik. Az elmúlt években globális szinten – például a növekvő népességű, feltörekvő országokban, ahol nő az emberek jövedelme – megnőtt a fizetőképes kereslet a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek iránt. Az agrárkereskedelem azonban nem biztosíthatta, hogy mindenhol sikerüljön felszámolni az élelmiszerhiányt. A világon csaknem 800 millió ember éhez, elsősorban a vásárlóerő hiánya miatt.

2.5. Ezzel a véleménnyel az EGSZB azt szeretné feltárni, hogy az egyre növekvő agrárkereskedelem milyen esélyeket tartogat az uniós mezőgazdaság és agrárgazdaság számára. Arról a felelősségről sem szabad azonban megfeledkezni, amellyel maga az EU is tartozik a fejlődő országok irányába.

3. Az uniós agrárkereskedelem szerepe a kereskedelem egészének szempontjából

Az agrárkereskedelem jelentősége az uniós külkereskedelem szempontjából

3.1. 2014-ben az EU mintegy 125 milliárd euro értékben exportált mezőgazdasági termékeket, ami az uniós összexport 7 %-át tette ki. Ez 2,2 %-os növekedést jelentett az azt megelőző évhez képest, 2005 és 2014 között pedig évente 8 %-os volt a változás. Ezzel az agrárexport jóval dinamikusabban növekedett, mint az export egésze, amely 2013-hoz képest 2014-ben még 2 %-kal csökkent is (2005 és 2014 között évi 5,5 %-os emelkedés).

⁽¹⁾ HL C 43., 2012.2.15., 73. o.; HL C 351., 2012.11.15., 77. o.; HL C 255., 2010.9.22., 1. o.; HL C 100., 2009.4.30., 44. o.

A helyzet hasonló a mezőgazdasági termékek importja tekintetében, amely 2014-ben 104 milliárd eurót tett ki, és ezzel az uniós import 6,2 %-át adta (lásd a mellékletben szereplő A1 – A3 táblázatokat).

3.2. Az uniós agrárexport az EU külkereskedelmének egyik stabil pillérét jelenti. Más ágazatokkal összehasonlítva a negyedik helyen áll (az ipari gépek, vegyszerek és gyógyszerek után). A kereskedelem múltban véghezvitt liberalizációja folytán az EU nettó importórból nettó exportőr lett, és 2010 óta többlete van az agrárkereskedelem terén, amely 2014-ben mintegy 21 milliárd eurót tett ki;

Az agrárkereskedelem szerkezete, illetve jelentősége az értéktérítés, a foglalkoztatás és a vidéki területek szempontjából

3.3. Ennek a saját kezdeményezésű véleménynek a szempontjából rendkívül fontos az a tény, hogy 2014-ben az agrárkereskedelemnek a teljes uniós külkereskedelmen belüli 7 %-os részaránya jóval magasabb volt, mint a teljes mezőgazdaság és élelmiszeripar GDP-n belüli részaránya, amely uniós szinten 3,5 % volt.

3.4. Ez az egyértelmű különbség az ágazat öszzgazdasági jelentősége és a külkereskedelemben betöltött szerepe között jól mutatja az agrárkereskedelem növekvő jelentőségét az utóbbi években. A mezőgazdaság és élelmiszeripar növekedése egyre nagyobb mértékben az exportból származik.

3.5. Az élelmiszer-ipari értéktérítési láncok öszzgazdasági jelentősége:

- Az agrárkereskedelem az EU-ban – a gyakran hangoztatott közvélekedéstől eltérően – egyáltalán nem csak mezőgazdasági kérdés. Napjainkban ugyanakkor a gazdák bevételeinek immár több mint egynegyede az agrárexportból származik. Így az agrárexport már jelenleg és a jövőben is fontos támaszt képez a gazdasági alapok megőrzéséhez az EU vidéki területein, amelyeknek szembe kell nézniük a városiasodásból és a demográfiai változásból adódó problémákkal.
- A mezőgazdasági export kétharmadát késztermékek teszik ki, melyeket – sokrétű feldolgozási folyamatokat követően – nyersanyagokból állítanak elő, és amelyek gyártásának háttérében különféle értéktérítési folyamatok állnak. Ez egy soklépcsős, nagy teljesítményű és nemzetközi viszonylatban igen versenyképes értéktérítési lánc kölcsönhatásának eredménye. Ez a lánc a mezőgazdasági termelő-felhasználási ágazatoktól a gazdákon át az élelmiszer-iparig és a kereskedelmi vállalatokig terjed. Az ehhez az értéktérítési láncához tartozó vállalatok összesen mintegy 40 millió embert foglalkoztatnak az EU-ban. Ezek a mindenkori konjunkturális helyzettől viszonylag kevésbé függő, a többi ágazatéhoz képest válságállóbb munkahelyek.

Agrárkereskedelem az EU belső piacán

3.6. Ez a vélemény elsősorban az Unió és a harmadik országok között zajló agrárkereskedelem témájával foglalkozik, de röviden a közösségen belüli mezőgazdasági kereskedelem területére is kitérünk majd. Az EU-n belüli kereskedelem a tagállamok számára még mindig lényegesen nagyobb jelentőséggel bír, mint az EU-n kívüli kereskedelem. 2014-ben az összes tagállam agrárexportjának majdnem 73 %-a irányult más uniós országokba. A közös piac tehát hozzájárult a kereskedelem élénkítéséhez és ezáltal az Unión belüli jólét növeléséhez. Mindazt, ami érvényes a közösségen belüli kereskedelemre, egy liberalizált nemzetközi környezetben alkalmazni kell a harmadik országokkal folytatott kereskedelemre is.

Az EU helye a világ agrárkereskedelmében

3.7. Az EU 2013 óta világszerte az agrárkereskedelem terén, és az utóbbi évtizedekben lényegesen hozzájárult az agrárkereskedelem fejlődéséhez. Az EU harmadik országokba irányuló exportja 2000 óta évente mintegy 8 %-kal növekszik. Az uniós agrárexport e fejlődésével párhuzamosan azonban más országok még nagyobb dinamikával tudták növelni exportjukat. Az EU-nak a világ agrárkereskedelméből való részesedése a 2000. évi csaknem 13 %-ról 2012-ben 10,3 %-ra csökkent (lásd a mellékletben az A-4 táblázatot).

4. Az uniós agrárkereskedelem fejlesztésének keretfeltételei – a KAP külső vetülete

4.1. A múltban az EU-t nemzetközi szinten – például a GATT/WTO-s tárgyalások keretében – sok kritika érte agrárkivitelei miatt. Az ezredforduló óta ez jelentősen megváltozott.

4.2. A KAP többszöri reformja során az uniós szabályozott piaci árakat nagymértékben csökkentették. Az EU piaci árait a globális kínálat és kereslet tendenciái határozzák meg, így ezek alapvetően a világpiacon igazodnak. A közös piacszerzés már csak egyfajta biztonsági hálót nyújt az EU mezőgazdasága számára, amely egy nagymértékű nemzetközi áruhanás esetén lépne hatályba. Az 1992-ben még 3 milliárd euróra rúgó export-visszatérítések mára már teljesen elvesztették jelentőségüket.

4.3. A világ legnagyobb agrárexportőrként (megelőzve az Egyesült Államokat, Brazíliát, Kínát és Kanadát), illetve a világ legnagyobb agrárimportőrként (megelőzve az Egyesült Államokat, Kínát, Japánt és Oroszországot) az EU-ra kétszeres és növekvő felelősség hárul a globális élelmezési helyzet és az élelmezésbiztonság tekintetében. Erre a felelősségre tekintettel a KAP külső dimenzióját lényegesen meg kell erősíteni és e politika prioritásai között még kiemelt helyen kell kezelni.

4.4. Az EGSZB megállapítja, hogy a KAP és a fejlesztési politika közötti koherenciát illetően már jelentős előrehaladás könyvelhető el. Az agrárexport támogatások nélkül zajlik és nincs piactorzító hatása, a behozatalt tekintve pedig az EU időközben a legnyitottabb piacok közé tartozik, különösen a fejlődő országok szempontjából. A legkevésbé fejlett (LDC-) országokból – 48 ország – származó behozatal 2011 és 2013 között átlagosan az EU agrárimportjának mintegy 3 %-át tette ki, ami az értékbeli nagyságrendet tekintve négyszer annyi, mint amennyit Kanada, az Egyesült Államok, Ausztrália és Új-Zéland összesen importált ezekből az országokból.

5. Agrárkereskedelem és élelmezésbiztonság

A kereskedelem hatása az élelmezésbiztonságra és a fejlődésre

5.1. Az élelmezés minőségi és mennyiségi javítását kiemelt célként kell kezelni az agrár- és a kereskedelempolitika terén, hiszen a világ sok országában, különösen Afrikában és Ázsiában, több mint 800 millió ember esetében még mindig megoldatlan problémát jelent az éhezés.

5.2. Az ilyen kihívások miatt az agrárkereskedelem gyakran kerül civil társadalmi viták keretébe, hiszen komoly felelőssége van az élelmezésbiztonság kérdésében. Ez abból is ered, hogy az agrárkereskedelemnek a legkülönbözőbb hatásai lehetnek: hozzájárulhat a hiányhelyzetek megoldásához, de nemkívánatos függőségekhez is vezethet.

5.3. Mindez arra készteti az EGSZB-t, hogy alaposabban megvizsgálja, milyen eredményei vannak az agrárkereskedelemnek, illetve milyen követelmények támaszthatók vele szemben. A kihívásokat a globalizáció, az uniós agrárpiac liberalizációja, az egyre nagyobb globális agrárkereskedelem, a világ népességének növekedése, a gazdasági növekedésből adódó étkezésizokás-változások és keresletátrendeződések jelentik.

Élelmezésbiztonság és önellátás

5.4. Az élelmezésbiztonság garantálásakor különösen a nagyon szegény országokban ajánlatos gondoskodni arról, hogy a mezőgazdasági termékek tekintetében bizonyos szinten megmaradjon az önellátás. Fontos azonban, hogy ne csak az a cél határozza meg a teendőket, hogy minden egyes ország vagy régió teljes mértékben önellátó legyen. Még egy olyan országban, ahol 100 %-os az önellátás, sem garantált, hogy a lakosság megfelelő ellátásban részesül, és elegendő élelemhez jut. Még agrárfelesleggel rendelkező országokban is megfigyelhető, hogy sokan szenvednek alultápláltságtól vagy hiányos táplálkozástól.

5.5. Az alultápláltság inkább szegénységi kérdés, nem pedig ellátási probléma, így eszerint is kell azt kezelni és megoldani. Az élelmezésbiztonság garantálását inkább jövedelemteremtéssel kell összekötni, mivel azt nem annyira az adott önellátási és/vagy kereskedelmi helyzet határozza meg. A nagyon szegény országokban a lakosság nagy része még önfenntartó alapon él, és alig rendelkezik más jövedelemmel. Ezért a jövedelemteremtés és a megfelelő jövedelemelosztás mellett különösen a megfizethetőség, az élelmiszerekhez való hozzáférés, illetve a hozzáférés stabilitása kell, hogy jelentsék azokat a kritériumokat, amelyek az élelmezésbiztonság javításának középpontjában állnak.

5.6. Az agrárkereskedelem az export és az import oldalán is elősegítheti a jövedelem növekedését: az export terén jövedelemgenerálással és munkahelyteremtéssel, az import terén pedig azzal, hogy nemzetközi piacokon jutányosabb áron vásárolnak élelmiszereket, illetve más termékek exportjával. A stratégia előfeltétele azonban, hogy a mezőgazdasági és ipari termékek kijussanak a nemzetközi piacokra.

6. Problémák és kihívások

Az agrárkereskedelem hozzájárul a mennyiségi és áringadozások féken tartásához

6.1. A mezőgazdasági termelés egyik különleges jellemzője, hogy – ellentétben az ipari termeléssel – erősen függ természeti folyamatoktól. A termelés és a kínálat olyan változók függvénye, melyek nehezen jósolhatók meg előre, illetve nehezen kontrollálhatók. Ilyenek az időjárási viszonyok vagy a különböző állat- és növénybetegségek megjelenése. A globális éghajlatváltozás miatt még kiszámíthatatlanabbak lesznek ezek a természeti tényezők. A világ más részeit és országait az EU-nál jóval komolyabban fogja sújtani mindez.

6.2. Az EU vonatkozásában ez azt jelenti, hogy miután jelentősen megnyitotta agrárpiacait, összességében egyértelműen erősebben meg fogja érezni a globális agrárpiacok mennyiségi és áringadozásait. A viszonylag kedvező és stabil termelési feltételekre való tekintettel ugyanakkor a felelőssége is nő a globális élelmezésbiztonságot illetően.

6.3. Az agrárkereskedelem inkább a megoldás részét, semmint a probléma gyökerét jelenti ennek a nagyobb mértékű volatilitásnak a tekintetében. A globális agrárkereskedelem lehetővé teszi a mennyiségi ingadozások kiegyenlítését, és ezzel segít kordában tartani az áringadozásokat is. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az egyes országok olyan elszigetelt piaci intervenciósi lépései, mint amilyen a kiviteli tilalom, az export megadóztatása vagy az importkorlátozás, inkább mindenki számára csak tovább súlyosbítják a problémát, nem pedig enyhítik azt.

Geopolitikai hatások

6.4. Az átfogó politikai fejlemények – mint például 2014 augusztusa óta az orosz importtilalom – néha zavaróan hatnak az agrárkereskedelemre, ahogy azt az EU 2014/2015-ben is átéli. Az ilyen geopolitikai hatások jelentős piaci zavarokat, veszteségeket és egyéb gazdasági hátrányokat okozhatnak a mezőgazdaságnak és az élelmiszeriparnak. Az agrárkereskedelem így ki van szolgáltatva a nagypolitikának. Az ilyen helyzetekben a gazdáknak és vállalatoknak politikai támogatásra van szükségük az érintett kereskedelmi kapcsolatokat hátráltató tényezők kompenzációja érdekében.

További irányvonalak és elvárások az uniós agrárkereskedelem kialakításával kapcsolatban

6.5. Mivel az agrárkereskedelemnek rendkívüli mértékben nő a jelentősége világszerte és ezen belül az EU számára, az EGSZB úgy gondolja, hogy jelentősen meg kell erősíteni a KAP külső dimenzióját. Ez a megerősítés több módon is végbemehet.

6.5.1. A globális agrárkereskedelem terén továbbra is fennmaradó szabályozások oka mindenekelőtt abban keresendő, hogy az egyes országokban a fogyasztóvédelem és az egészségvédelem biztosítása kapcsán eltérő eljárásmodok vannak érvényben. Arra kérjük az uniós intézményeket, különösen az Európai Bizottságot, hogy szorgalmazzák a gyors piacnyitást azokban az országokban, ahol még mindig vannak ilyen technikai jellegű, szabályozási akadályok a kereskedelem útjában, és – ahol szükséges – kezdjenek megfelelő tárgyalásokba.

6.5.2. Az EGSZB rendkívül fontosnak tartja, hogy ezekben a kérdésekben az Európai Bizottság egyértelműen vállalja a felelősséget az egész EU-ért. Csak így lehet ugyanis hatékonyan és határozottan érvényesíteni az uniós álláspontokat a kereskedelmi partnerekkel szemben. Ugyanakkor károsan hat a tagállamok közötti tisztességes versenyre az, ha különféle megállapodások vannak érvényben harmadik országokkal. A tagállamoknak csak akkor volna szabad indokolt esetben speciális szabályozásokat hozniuk, ha részükre régió- vagy országspecifikus korlátozások állnak fenn.

6.5.3. Az EGSZB szorgalmazza, hogy az EU minden célravezető lépést tegyen meg annak érdekében, hogy a globális verseny jellemezte, egyre nyitottabb agrárpiacokon megerősítse az uniós mezőgazdaság, agrárgazdaság és élelmiszeripar nemzetközi versenyképességét, és tovább bővítse az agrárkereskedelmet. Az új Európai Bizottság által bejelentett cél – azaz a bürokrácia csökkentése – a helyes irányba mutat. Figyelni kell ugyanakkor az adminisztratív struktúrák hatékonyabb kialakítására.

6.5.4. Az EU-ba irányuló import esetén a tanúsítványoknak az uniós szabványokból kell kiindulniuk. A termeléssel kapcsolatos feltételek és hasonló szabályozások kapcsán olyan, a behozatalra vonatkozó minimumkövetelményeket kellene lefektetni, amelyek megfelelően figyelembe veszik az uniós helyzetet, és a helyi vállalkozásokat nem hozzák hátrányos helyzetbe a versenyben.

6.5.5. Az EGSZB utal arra, hogy nagyrészt a kkv-knak köszönhető, hogy az uniós agrárkereskedelem ilyen sikereket tudott elérni a nagymértékben liberalizált piacokon. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy nyújtson több adminisztratív támogatást a nemzetközi agrárpiacok feltárásához, ahogy azt egyes harmadik országok már most is teszik. A kkv-k számára ilyen módon lehetővé kell tenni, hogy terveiket megbízható piaci információkra alapozzák.

6.6. A globális piacokhoz globális piaci átláthatóság kell. Ez a mennyiségek, árak, átváltási árfolyamok, az időjárás, betegségek stb. alakulására vonatkozó megalapozott előrejelzéseket és információkat is magában foglalja. Az EGSZB üdvözli, hogy az EU az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezeténél aktív szerepet vállal az AMIS létrehozásában. Az erőfeszítéseknek azonban arra kell irányulniuk, hogy az AMIS keretében feldolgozott adatokat elsősorban a piaci résztvevők számára tegyék hozzáférhetővé, hogy ezek közvetlenül hasznosíthatóak az információkat.

6.7. Az EU szabadkereskedelmi megállapodásai különös jelentőséggel bírnak. Ha a WTO keretén belül folytatott többoldalú tárgyalásokat nem sikerül eredményesen lezárni, akkor az új piacok feltárása érdekében bilaterális szinten kell eredményre törekedni. A különböző érintett ágazatokra való tekintettel azonban az egyes megállapodásoknak kiegyensúlyozottnak kell lenniük. Nem lenne elfogadható az EU agrárkereskedelmét a gazdaság más területeinek javára egyoldalúan megterhelni.

6.8. Az EGSZB felhívja a figyelmet a fejlődő országokkal kötött partnerségi megállapodások kiemelt jelentőségére. A preferenciális megállapodások további szélesítése nyomán ezekben az országokban az uniós piacokhoz való jobb hozzáférés révén kibontakozhatnak a nyitott és tisztességes kereskedelemre épülő kereskedelmi kapcsolatok kedvező hatásai.

Kelt Brüsszelben, 2015. szeptember 16-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Henri MALOSSE

MELLÉKLET

http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/agricultural-trade-statistics_en.docx
